

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

.Vertroulik

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

EKONOMIE V2

MEI/JUNIE 2024

EKONOMIE: Vraestel 2

10732A

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

X10

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

AFDELING A (VERPLIGTEND)**VRAAG 1****30 PUNTE – 20 MINUTE**

1.1 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommers (1.1.1 tot 1.1.8) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.1.9 D.

1.1.1 Die waarde van insette wat 'n entrepreneur besit en in die produksieproses gebruik word, word ... koste genoem.

- A eksplisiete
- B implisiete
- C totale
- D gemiddelde

1.1.2 Wanneer gemiddelde inkomste groter as gemiddelde koste is, maak die firma 'n ...

- A ekonomiese verlies.
- B normale wins.
- C totale verlies.
- D ekonomiese wins.

1.1.3 'n Mark wat deur twee produsente gedomineer word, staan as 'n ... bekend.

- A duopolie
- B monopolie
- C oligopolie
- D trigopolie

1.1.4 Wanneer die mark misluk om die produkkombinasie te verskaf wat deur verbruikers benodig word, word dit ... ondoeltreffendheid genoem.

- A pareto-
- B produktiewe
- C toedelings-
- D tegniese

1.1.5 'n Indeks wat pryse van ingevoerde goedere meet soos dit die land binnekom, staan as ...-prysindeks bekend.

- A verbruikers
- B mandjie
- C mark
- D produsente

- 1.2 Kies 'n beskrywing uit KOLOM B wat by die item in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–I) langs die vraagnommers (1.2.1 tot 1.2.8) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.2.9 J.

KOLOM A		KOLOM B	
1.2.1	Nywerheid	A	onder die markewewig vasgestel om goedere meer bekostigbaar te maak
1.2.2	Deregulasie	B	tradisies, rituele of musiek wat uniek is aan 'n gegewe kultuur of samelewing
1.2.3	Heterogene	C	'n situasie waar totale inkomste aan totale koste gelyk is
1.2.4	Maksimum prys	D	'n proses waardeur grond en rotse as gevolg van wind en water van die Aarde se oppervlak verwyder word
1.2.5	Kerninflasie	E	die verwydering van onnodige wette en regulasies wat mededinging in die mark beperk
1.2.6	Inheemse kennisstelsel	F	die som van alle individuele besighede wat 'n soortgelyke tipe produk produseer
1.2.7	Biodiversiteit	G	produkte wat verskil in voorkoms, grootte en gehalte
1.2.8	Erosie	H	sluit die items uit die VPI-mandjie uit wat hoogs onbestendig is of pryse wat deur owerheidsbeleid beïnvloed word
		I	'n verskeidenheid plant- en dierelewe binne 'n ekosisteem

(8 x 1) (8)

AFDELING B

Beantwoord enige TWEE van die drie vrae in hierdie afdeling in die ANTWOORDEBOEK.

VRAAG 2: MIKRO-EKONOMIE**40 PUNTE – 30 MINUTE**

2.1 Beantwoord die volgende vrae.

2.1.1 Gee enige TWEE voorbeelde van vaste koste. (2 x 1) (2)

2.1.2 Waarom is die vraagkromme vir 'n individuele firma horisontaal in 'n volmaakte mark? (1 x 2) (2)

2.2 Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

ONDERSOEK NA DIE AANLYN MARK IN SUID-AFRIKA

In reaksie op die toenemende belangrikheid van die aanlyn ekonomie en mededinging het die Mededingingskommissie in 2021 'n ondersoek na mededinging en deelname aan die aanlyn ekonomie van stapel gestuur.

Die Mededingingskommissie het in Julie 2022 'n verslag vrygestel wat die gebrek aan doeltreffende mededinging van die fooie van toep('app')-ontwikkelaars wat tot hoë pryse lei beklemtoon het.

Die kommissie het aanbeveel dat sekere oorwegings oor betalingsopsies vir goedere en dienste in ag geneem moet word en hoe hulle pryse vasgestel word. Die saak is sedertdien na die Mededingingstribunaal verwys.

[Aangepas uit *Business Tech*]

2.2.1 Identifiseer EEN rede waarom 'n ondersoek na die aanlyn mark in Suid-Afrika van stapel gestuur is. (1)

2.2.2 Noem die mededingingsinstelling wat 'n soortgelyke status het as dié van 'n hooggeregshof in Suid-Afrika. (1)

2.2.3 Beskryf kortliks die term *prysvasstelling*. (2)

2.2.4 Verduidelik die rol van die Mededingingstribunaal. (2)

2.2.5 Hoe het die Wet op Mededinging, 1998 (Wet 89 van 1998) Suid-Afrika bevoordeel? (2 x 2) (4)

VRAAG 3: KONTEMPORÊRE EKONOMIESE KWESSIES 40 PUNTE – 30 MINUTE

3.1 Beantwoord die volgende vrae.

3.1.1 Noem enige TWEE uitwerkings (effekte) van toerisme. (1 x 2) (2)

3.1.2 Waarom is besighede teësinning (onwillig) om na meer omgewingsvriendelike produksiemetodes te verander? (1 x 2) (2)

3.2 Bestudeer die tabel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

TOERISME-ONTVANGSTE EN BESTEDING (Rm)					
	2017	2018	2019	2020	2021
INKOMENDE TOERISME					
Totale internasionale ontvangste	9 706	9 790	9 064	2 717	2 113
UITGAANDE TOERISME					
Totale internasionale besteding	6 068	6 348	5 866	1 594	1 669

[Aangepas uit [oecd-library.org](https://www.oecd-ilibrary.org/)]

3.2.1 Identifiseer die term in die tabel hierbo wat verwys na toeriste wat ander lande besoek. (1)

3.2.2 Noem EEN maatstaf (manier) wat gebruik word om toerisme te meet. (1)

3.2.3 Beskryf kortliks die term *transito-toerisme*. (2)

3.2.4 Waarom verkies mense van ander lande Suid-Afrika as 'n toeristebestemming? (2)

3.2.5 Hoe kan 'n toename in toerisme-aktiwiteite die omgewing negatief beïnvloed? (2 x 2) (4)

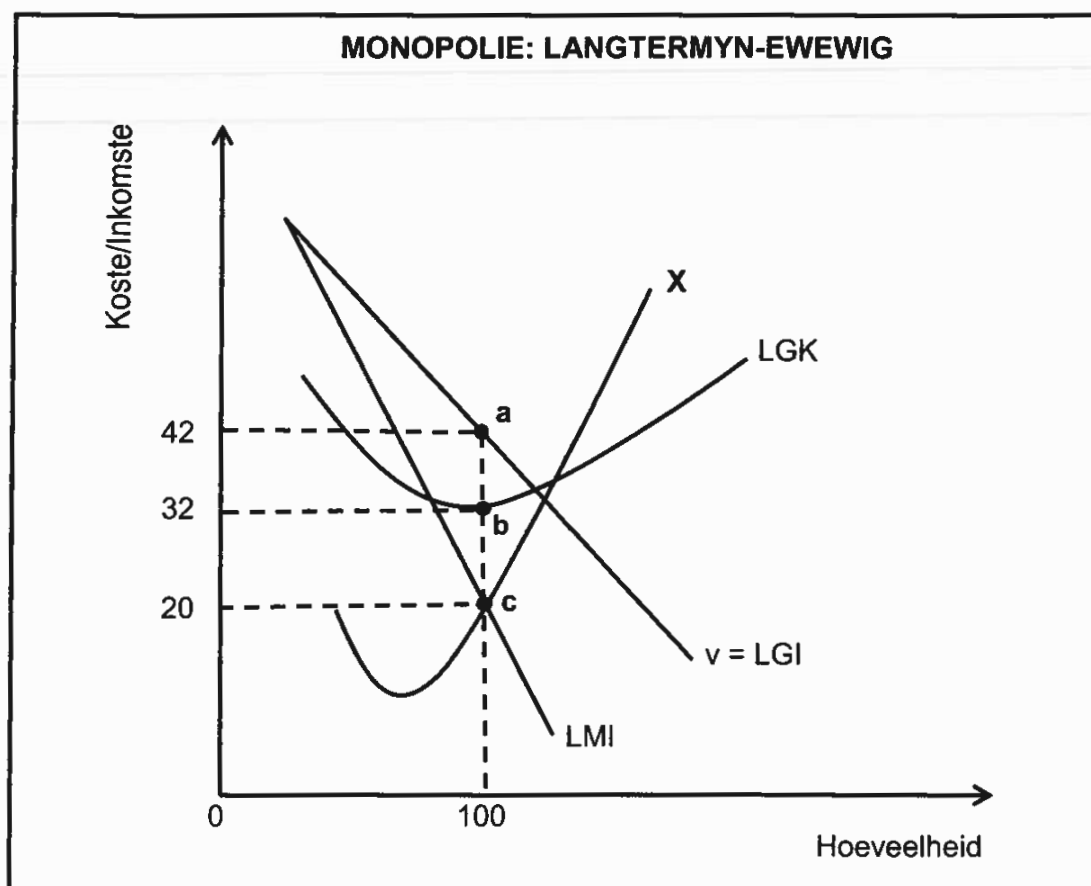
VRAAG 4: MIKRO-EKONOMIE EN KONTEMPORÊRE EKONOMIESE KWESSIES
40 PUNTE – 30 MINUTE

4.1 Beantwoord die volgende vrae.

4.1.1 Noem enige TWEE Wêrelderfenisgebiede in Suid-Afrika. (2 x 1) (2)

4.1.2 Waarom sou 'n monopolie onwillig wees om buitensporige hoë pryse vir hulle produkte te vra? (1 x 2) (2)

4.2 Bestudeer die grafiek hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

4.2.1 Identifiseer die byskrif vir die winsmaksimeringspunt in die grafiek hierbo. (1)

4.2.2 Gee 'n byskrif vir die kromme wat deur die letter X voorgestel word. (1)

4.2.3 Beskryf kortliks die term *langtermyn*. (2)

4.2.4 Waarom is die posisie van die marginale-inkomste(LMI)-kromme onder die gemiddelde-inkomste(LGI)-kromme? (2)

4.2.5 Bereken die wins/verlies wat die firma gemaak het. Toon ALLE berekeninge. (4)

